

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

 <https://doi.org/>

10.55107/turksosbilder.1188835

Halime Nur SEZER
hnsezer@fsm.edu.tr
[0000-0001-9239-9685](tel:0000-0001-9239-9685)

Duygu YALMAN
dyalman@fsm.edu.tr
[0000-0002-9030-5814](tel:0000-0002-9030-5814)

Öz

Bu çalışmanın amacı; okul öncesinde değerler eğitimi ile ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi ve araştırma modeli olarak durum çalışması deseni kullanılmıştır. Belirlenen amaç kapsamında Ekim-Kasım 2021 tarihleri arasında özel bir okul öncesi kuruma devam eden 3-4 yaş, 4-5 yaş ve 5-6 yaş gruplarında eğitim alan öğrencilerin ebeveynlerine ulaşılmıştır. Araştırmada verilere “görüşme formu” yoluyla ulaşılmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen ve beş sorudan oluşan “Okul Öncesinde Değerler Eğitimi ile İlgili Ebeveyn Görüşleri İnceleme Formu” kullanılmıştır. Dijital olarak hazırlanan form ebeveynlere gönderilmiş, gönüllülük esasına göre doldurulmuştur. Verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde ebeveynlerin değer eğitiminin önemine yönelik; değer eğitiminin önemi hakkında evrensel değerlerin kazandırılmasının önemine ve karakter gelişiminde değer eğitiminin önemine vurgu yaptıkları; evde ve sosyal hayatta öğrenilen yerli, milli ve evrensel değerlerin kullanılmasına yönelik beklentilerinin olduğu; değerler eğitimi ile ilgili çizgi filmlere yönelik ebeveynlerin olumlu, olumsuz ve çekinik olarak üç farklı bakış açısına sahip oldukları; ebeveynlerin çizgi filmler hakkında kaygıları olmakla birlikte faydasının olabileceğine dair (görsellerin hafızada daha iyi kaldığına yönelik) kanaatlerinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi; Değer Eğitimi, Ebeveyn Görüşleri; Çizgi Film.

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

ABOUT PRE-SCHOOL VALUES EDUCATION REVIEW OF PARENT VIEWS

Abstract:

This study was carried out to examine the opinions of parents about values education in preschool. In the study, a descriptive scanning model and qualitative research method was used. Within the scope of the determined purpose, the parents of the students who are continuing their education in a private preschool between October-November 2021 in the age groups of 3-4 years old, 4-5 years old and 5-6 years old were reached. In the study, the; Parental Opinions Review Form about Preschool Values Education; developed by the researchers which consist of three parts was used. A digitally prepared questionnaire was sent to the parents on a voluntary basis. The answers were evaluated by content analysis. When the results on the perceptions of parents; value education are examined; The importance of assimilating universal values to children and the importance of value education in character development are seen to emphasize the importance of value education. It was also found that the expectations of domestic, national and universal values learned in the house and social life. Parents have three different perspectives (positive, negative and recessive) about cartoons related values education. Although parents have concerns about the cartoons, they think that the cartoons may provide benefits.

Keywords: Pre-school; Values Education; Parent Views, Cartoon.

Giriş

Okul öncesi dönem, çocuğun doğumdan ilköğretim çağına kadar bilişsel, dil, sosyal, öz bakım ve motor gelişim alanlarında önemli gelişmelerin yaşandığı özel ve kritik bir dönemdir (MEB, 2013; Oktay, 2005). Okul öncesinde çocukların akademik ve sosyal becerisi, yetenekleri eğitildiği gibi, bireysel özellikleri ve duyguları da eğitilmelidir. Toplumsal bütünlüğün ayrılmaz unsurlarından olan değerler, sosyal denetim mekanizmalarının da en önemlisidir. Bireyler çocukluktan başlayarak her şeyi değerlere göre algılamakta ve yaşamı bu doğrultu da anlamlandırmaktadırlar.

Değer; genel anlamda paha, kıymet manalarına gelmektedir. Daha genel anlamda ise değer, toplumsal gelişim ve sosyal düzen için toplumdaki her bir ferdin sahip olması gereken; kökleri geçmişe dayanan, toplum tarafından onaylanmış; yaşantıya geçirilmiş duygu, düşünce ve davranışları ifade etmektedir (Genç ve Eryaman, 2008: 90). Başka bir deyişle değer; inançlar, ideolojiler veya insanlar arasında kabul edilmiş, benimsenmiş ve yaşatılmakta olan her türlü ideolojik veya ilahi kaynaklı duygu, düşünüş, davranış, kural ya da kıymetler olarak da adlandırılmaktadır” (Dönmez ve Yazıcı, 2008:187).

Değerleri toplumsal etkileşimlerle kazanmak mümkündür. Değerlerin anlaşılabilirliği için temel özelliklerinin bilinmesi önemlidir. Değerlerin belli başlı özellikleri sıralandığında; yargı/hüküm içerirler, davranışların kaynağıdır ve bireyden bireye değişkenlik (göreceli, izafi) gösterir, duygusal yapıya sahiptir ve hiyerarşik bir yapıda olması olarak sayılabilir (Doğan:2000).

Değer eğitiminin çocuklara bütüncül (holistik) olarak kazandırılabilirliği önemlidir. Nitelikli bir okul öncesi eğitimde çocukların gelişim düzeylerine uygun değerler eğitimi yer almalıdır. Değerler eğitiminin kazandırılmasında; okul öncesinden itibaren tüm eğitim kademelerinde çocuklara sistemli ve programlı bir içerikle kazandırılması da önem taşımaktadır (MEB 2013). Değerin özellikleri; “toplum ya da bireyler tarafından benimsenen birleştirici olgular, toplumun sosyal ihtiyaçlarını karşıladığına ve

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

bireylerin iyiliği için olduğuna inanılan ölçütler, sadece bilinç değil duygu ve heyecanları da ilgilendiren yargılardır, bireyin bilincinde yer alan ve davranışı yönlendiren güdüler, genel ve soyut bir nitelik taşıyan normları da içermektedir” (MEB, 2005:89).

Çocuklara değerlerin kazandırılmasında kullanılan değerler eğitimi programlarında (2013 Okul Öncesi Eğitim Programında olduğu gibi) aile katılımı önemli bir yere sahiptir. Bishop (1990)’a göre, çocuklar değerleri, aileden, kişiler arası etkileşimden ve diğer toplumsal etkilerden denenerek ve gözlemlenerek öğrenmektedir. Ekolojik kuramın savunucularından Berkowitz (2002)’e göre, karakter eğitiminde değerlerin aktarılmasında ailede verilen değerler eğitimi daha ağır basmakta ve daha etkili olmaktadır. Değerlerin kazandırılması etkileşim yoluyla mümkün olabilmektedir. Aile ise çocuklar için temel etkileşim alanıdır. Bu alanın geliştirilmesi kalıcı bir değerler eğitimi için önemlidir (Bilgin, 2004; İnal 2006).

Bu bağlamda bireylerin karakter gelişimindeki en önemli paydaşın aile olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır. Nitekim çocukların kişilik gelişimlerinin önemli bölümünün beş yaşına kadar tamamlanmış olmasından hareketle aile ortamının bireylerin değerlerle tanıştığı ilk yer olduğu söylenebilir (Ulusoy ve Dilmaç, 2015, s. 62). Değerler eğitimi evde başlanmalıdır, anne baba çocuğa örnek olmalı ve değerleri anlatmalıdır. Değerler eğitiminin kazandırılmasında ailenin temelde üç görevi bulunmaktadır bunlar; aile içinde ebeveynlerin çocuklarına değerler eğitimi kapsamında iyi örnek olması, aile içinde demokratik bir tutum sergilenmesi ve değerlerin kazandırılmasında değerler eğitimi programına aile katılımı yoluyla aktif olarak katılım sağlamasıdır (Uyanık Balat, 2012:17). Ayrıca annenin çalışma hayatına başlaması ile ilgisinin dağılması, ailede düzenin olmaması, zaman ve iletişim eksikliği, ailelerin parçalanmış olması gibi durumlarda ailenin değerleri çocuklara aktaramadığı görülmektedir (Alpöge, 2011:11).

Değerler eğitimi çocuğun ailedeki, okuldaki ve sosyal hayattaki tüm yaşantılarını kapsamaktadır (Morison, 1998; Coleman 1997). Etkili bir değer eğitiminin yolu, ailede başlayan ve okulda sistematikleştirilen değer eğitiminin tüm paydaşları arasındaki etkili iletişim ve iş birliğinden geçmektedir. Değişen şartlar sürekli gelişen ve yenilenen bilgiler ailenin çocuklarına nasıl davranması gerektiğini sorguladığı, tereddüt yaşadığı ve ikilemde kaldığı bir duruma sürüklemiştir. Sağlam bir karakter gelişimi için aile ve toplum arasında tamamlayıcılığın sağlanması gereklidir (Hökelekli, 2013, s. 289).

Değerler eğitimi ile değerlerin yeni nesillere aktarımında tarihsel süreçte başlıca üç kurum (aile-din-okul olarak) öne çıkmaktadır. Okullardaki değer eğitiminin gerçekleşmesinde iki yol bulunmaktadır. Birinci yol; okul, akraba, aile ve medya ile değerlerin değişimine etki etmesidir. İkinci yol ise, toplumun kültürlerini ve değerlerini okulların yansıtması olarak bilinmektedir. Değerler eğitimi son yirmi yılda okul öncesinde sıklıkla çalışılmaktadır. Bununla birlikte “okul öncesi dönemde değerler eğitiminde ebeveyn görüşlerini” ele alan az sayıda araştırmaya rastlanmaktadır. Bu yapılan çalışmanın önemini artırmaktadır. Çalışmanın problem cümlesi, “okul öncesinde değerler eğitimi ile ilgili ebeveyn görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Alt problem cümleleri ise şunlardır:

- Ebeveynlerin değerler eğitiminin önemi hakkında görüşleri nelerdir?
- Ebeveynlere göre öncelikli kazanılması gereken değerler nelerdir?
- Ebeveynler değerler eğitiminin yaşantıya yansımalarını nasıl görmektedir?
- Ebeveynlere göre değerler eğitimi programı nasıl iyileştirilebilir?
- Ebeveynlerin değerler eğitiminde çizgi filmler hakkındaki görüşleri nelerdir?

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

2. Yöntem

Araştırma, bilimsel araştırma yöntemlerinden nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmanın diğer araştırma yöntemlerinden farklı bazı özellikleri bulunmaktadır. Nitel araştırma türünde; bilginin olduğu gibi aktarılması yerine tercih edilen; aynı bilginin farklı boyutlarının, detaylarının ve derinliğinin ortaya konması ve incelenen olguyu en iyi şekilde ifade edecek temsilin bulunmasıdır (Connelly, 2016; Marshall ve Rossman, 2014; Şimşek ve Yıldırım, 2011). Bu yöntemde, olay ve algılar bütüncül ve gerçekçi bir bakış açısıyla doğal ortamlarında anlamlandırılmaya çalışılmaktadır. Nitel araştırma yöntemine ait pek çok analiz yöntemi vardır. Bunlardan en çok bilinenleri; görüşme ve gözlem gibi veri toplama yöntemleridir (Karataş, 2015). Bu çalışmada dijital görüşme formu ile veriler toplanmıştır.

Araştırmada model olarak durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması ise, “güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi (içeriği) içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir” (Yıldırım ve Şimşek, 2013:313).

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmada çalışma grubu oluşturulurken amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. “Amaçlı örnekleme, seçilen kişilerin ya da objelerin, araştırmacının amaçlarına en uygun yanıt verebilecek birey ve objeler arasından seçilmesidir. Örneklemin seçiminde esas, kolaylık yanında, amaca uygunluğun bulunmasıdır” (Aziz, 2008; s. 55). Kolay ulaşılabilir durum örnekleme “araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmaktadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2013:141).

Araştırmada çalışma grubuna, araştırmacının amacı doğrultusunda, Kasım 2021- Aralık 2021 tarihleri arasında özel bir okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 3-4 yaş, 4-5 yaş ve 5-6 yaş gruplarında eğitim alan çocukların velilerinden 18 ebeveyn dahil edilmiştir. Araştırmaya katılan ebeveynlerin demografik bilgilerine ilişkin bulguları; sırasıyla yaş, eğitim, çalışma durumu ve çocuk sayısı olarak dağılımı tablo 1’de açıklanmaya çalışılmıştır.

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

Tablo 1. Ebeveynlerin Demografik Bilgilerine İlişkin Bulgular

Yaş	n	%
35 üstü	5	27,8
30-35 yaş	9	50
25-30 yaş	3	16,7
20-25 yaş	1	5,6

Eğitim	n	%
İlköğretim	4	22,2
Lise	6	33,3
Ön lisans	4	22,2
Lisans	4	22,2

Çalışma durumu	n	%
Çalışıyor	11	61,1
Çalışmıyor	7	38,9

Çocuk sayısı	n	%
1 çocuk	4	22,2
2 çocuk	14	77,8

Tablo 1’de, araştırmaya katılan ebeveynlerin demografik bilgilerine ilişkin bulgular incelendiğinde sırasıyla; yaş değişkenine göre yapılan dağılımda, %27,8’i 35 yaş üstünde, %50’si 30-35 yaş aralığında, %16,7’si 25-30 yaş aralığında ve %5,6’sı 20-25 yaş aralığında dağılıma sahip olduğu bulunmuştur. Eğitim durumu değişkenine göre yapılan dağılımda, %33,3’ünün lise, %22,2’sinin ilköğretim eğitime, %22,2’sinin ön lisans eğitime ve %22,2’sinin lisans eğitime sahip olduğu bulunmuştur. Çalışma durumu değişkenine göre yapılan dağılımda, %61,1’inin çalışıyor olduğu ve %38,9’unun çalışmıyor olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Çocuk sayısı değişkenine göre yapılan dağılımda, %77,8’inin iki çocuğa sahip olduğu ve %22,2’sinin tek çocuk olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Böylece araştırmaya katılan ebeveynlerin demografik bilgilerine ilişkin bulgular incelendiğinde sırasıyla; ebeveynlerin çoğunluğunun lise mezunu, 30-35 yaş aralığında, iki çocuğa sahip ve çalıştığı bulgularına ulaşılmıştır.

2.2. Veri Toplama Süreci

Araştırma verilerine nitel araştırma yöntemlerinden “görüşme formu yaklaşımı” yoluyla ulaşılmıştır. Ebeveyn görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla form ilk aşamada araştırmacılar tarafından daha önceden yapılmış araştırma formları incelenerek hazırlanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan ve okul öncesi alanında uzman görüşü alınan görüşme sorularının araştırma kapsamında kullanılmasına karar verilmiştir. Görüşler doğrultusunda form “Okul Öncesinde Değerler Eğitimi ile İlgili Ebeveyn Görüşleri İnceleme Formu” ismiyle son halini almıştır. Formda; “*okul öncesinde değer eğitiminin önemi nedir, öncelikli kazandırılması gereken değerler nelerdir, değerlerin yaşantıya yansımaları nasıl görülmektedir, okulda uygulanan değerler eğitimi programının iyileştirilmesine yönelik düşünceleri nelerdir, ebeveynlerin değerler eğitiminde kullanılan çizgi filmler hakkında görüşleri nelerdir*” şeklinde

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

toplam 5 soru bulunmaktadır. Elde edilen görüşlerin incelenmesiyle temalara ilişkin başlıklar oluşturularak çözümlenmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Betimsel analizde, elde edilen veriler belirlenen temalara göre özetlenir, yorumlanır. Genel manada betimsel analiz: betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması, bulguların yorumlanması şeklinde dört aşamadan oluşur (Yıldırım ve Şimşek, 2013; Altunışık, Coşkun, Yıldırım ve Bayraktaroğlu, 2001). Betimsel analizde, bulgular düzenli ve derlenmiş bir biçimde sunulur, mantıklı ve anlaşılır bir biçimde betimlenir, yorumlanır; varsa bulgular arasındaki neden-sonuç ilişkileri sorgulanır ve sonuçlara ulaşılır. Betimsel analizde bireylerin görüşlerine doğrudan yer verilebilmektedir.

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacı ile çeşitli yöntemlere başvurulmuştur. Öncelikle iki araştırmacı birbirinden bağımsız olarak değerlendirme yapmıştır. Yapılan bu bireysel ve bağımsız değerlendirmelerden sonra, araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki tutarlık hesaplanmıştır. Araştırmacılar arası tutarlılık, tutarlı olan maddelerin sayısının toplam madde sayısına bölünüp, 100 ile çarpımıyla elde edilmektedir (Creswell, 2013). Araştırmacılar arası tutarlılık; tüm değerlendirmelerde %96,88 olarak bulunmuştur. Ayrıca kullanılan yöntemlerden bir diğeri, Merriam (2009/2013)'ın önerdiği "araştırmacı duruşu" stratejisidir. Bu yöntem ile araştırmacılara ait muhtemel kişisel varsayımlar, dünya görüşü ve ön yargılar kontrol altına alınarak; objektif bir değerlendirme yapılması sağlanmıştır. Böylece verilerin yeterli düzeyde güvenilir olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

3. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde belirlenen alt problemlerin çözümüne ilişkin bulgulara sırasıyla yer verilmektedir. Araştırmanın alt problemlerine göre çalışılacak bulguları sırasına göre temalar halinde Şekil 1'de açıklanmaya çalışılmıştır.

Şekil 1. Temalar

1. Ebeveynlerin Değerler Eğitimine Bakışı

1.1. Değerler Eğitiminin Önemi

1.2. Öncelikli Değerler Nelerdir

2. Uygulanan Değerler Eğitimi ile İlgili Görüşler

2.1. Değerler Eğitiminin Yaşama Yansıması

2.2. Değerler Eğitimi Programını İyileştirmeye Yönelik Görüşler

2.3. Değer Eğitiminde Kullanılan Çizgi Filmler ile İlgili Görüşler

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

3.1. Ebeveynlerin Değerler Eğitimine Bakışı

Birinci Alt Problem: Ebeveynlere göre değerler eğitiminin önemi nedir? Görüşme formu ile elde edilen bulgular neticesinde “değerler eğitiminin önemine” ilişkin ebeveyn görüşleri Tablo 2’de açıklanmaktadır.

Tablo 2: Ebeveynlerin değerler eğitiminin önemine ait görüşlerinin dağılımı

Değerler eğitiminin önemi		n	%
İnsani Değerler	Kişilik, karakter (2) Kişisel gelişim Kendine yetebilme Şekillenme Ahlak, erdem Doğru, dürüst Ufku açık	8	44,4
Toplumsal Değerler	Sevgi, saygı, paylaşımın Toplumda yer edinebilme Dini bilgi Kültürel aktarım Nasıl davranacağını bilme	5	27,8
Sosyal Değerler	Meslek edinme Teknolojide ilerleme Huzur, mutluluk Değerleri öğrenme Sosyalleşme	5	27,8
Toplam		18	100

Tablo 2’de, araştırmaya katılan ebeveynlerin değerler eğitiminin önemine ilişkin görüşlerine ait bulgular incelendiğinde sırasıyla; ebeveynlerin %44,4’ü insani değerler açısından önemine vurgu yapmış; geriye kalan %55,6’sı toplumsal ve sosyal değerler açısından önemine işaret etmiştir. Değerler; içinde bulunduğumuz toplumda benimsenmiş, kabul görmüş ve yaşatılmakta olan her türlü davranış, inanç, düşünce ve uygulama, dolayısıyla yaşantılar sonucunda kazanılan insani tutumlardır. Çocuklar tarafından öğrenilebilen, bireylerin geleceğe olumlu ve güvenle bakması için gerekli olgulardır. Bu araştırmada ebeveynler değerler eğitiminin önemi hakkında; “kişilik, karakter oluşumunda önemli olması; toplumsal, bireysel ve sosyal olarak çocukların doğru, dürüst, ahlaklı olarak yetişmesi; kültürel

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

aktarım; çocuğun şekillenmesi; toplum kurallarını ve dinini öğrenmesi; teknolojik ilerleme ve güzel bir meslek sahibi olması” başlıklarına değinmişlerdir. Araştırmaya katılan ebeveynlerin değerler eğitiminin önemine ait görüşlerinden bazıları aşağıda yer almaktadır;

*K katılımcı olarak kısaltılmış bir semboldür. Cinsiyet kastedilmemektedir.

K4. Doğru, dürüst, ahlaklı insan yetişmesi için önemlidir. Böyle yetişen her çocuk aile kurup kendileri de çocuk yetiştirecekleri için insanlık ve nesiller içinde önemlidir. Hatta her insan toplumda bir birey olduğu için vatan millet toplum içinde önemlidir.

K7. Tüm insani değerlerin kapsamlı şekilde öğretildiği bir çeşit karakter eğitimi olduğu için önemli

K11. Toplumda sevginin saygının paylaşımın olması insanların birbirine olan güvenlerinin artması, toplumda huzur ve mutluluğun artmasına sebep olur.

K12. Çocukların toplumda yer edinebilmeleri ve düzgün terbiyeli bireyler olarak yetişmeleri için

K15. Çocukların yaşamlarının başlangıcı olarak aldıkları değerler eğitimi kişilik karakter oluşumunun temel taşıdır bu eğitim üzerine bir yaşam sürmesi tek temennimdir.

İkinci Alt Problem: Ebeveynlerin öncelikli kazandırılması gereken değerlere ait görüşleri nelerdir? Görüşme formu ile elde edilen bulgular neticesinde “öncelikli kazandırılması gereken değerlere” ait ebeveyn görüşleri Tablo 3’te açıklanmaktadır.

Tablo 3: Ebeveynlerin öncelikli değerlere ait görüşlerinin dağılımı

Öncelikli değerler		n	%
İnsani Değerler	Kişilik gelişimi Kendini ifade edebilme Şekillenme Ahlak (2) Sorumluluk Empati (2) Sevgi, saygı, sabır	9	40,9
Toplumsal Değerler	Sevgi, saygı, paylaşımın Toplumsal bilinç Dini bilgi (2) Türk dili ve tarihi Doğayı koruma Tutumlu olma Merhamet, vicdan	8	36,4

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

Sosyal Değerler	Okumak Teknoloji Çalışmak Hak ve özgürlük Bilim, fizik, spor	5	22,7
Toplam		22	100

Tablo 3’te, araştırmaya katılan ebeveynlerin öncelikli kazandırılması gereken değerlere ilişkin görüşlerine ait bulgular incelendiğinde sırasıyla; ebeveynlerin %40,9’u insani değerler açısından önemine vurgu yapmış; geriye kalan %36,4’ü toplumsal değerler ve %22,7’si sosyal değerler açısından önemine işaret etmiştir. Görüşler doğrultusunda ortaya çıkan insani değerler; kendini ifade edebilme, şekillenme, ahlak, sorumluluk, empati, sevgi, saygı, sabır şeklindedir. Toplumsal değerler ise; sevgi, saygı, paylaşım, toplumsal bilinç, dini bilgi, Türk dili ve tarihi, doğayı koruma, tutumlu olma, merhamet, vicdan şeklinde sıralanmaktadır. Sosyal değerler ise; okumak, teknoloji, çalışmak, hak ve özgürlük, bilim, fizik, spor şeklinde sıralanmaktadır.

Ebeveynlerin öncelikli kazandırılması gereken değerlere ait görüşleri incelendiğinde; değerlerin bireysel (insani) değerler, sosyal değerler ve toplumsal değerler olarak dağıldığı görülmektedir. Bulgularda yerli, milli ve evrensel değerlerin öne çıktığı görülmektedir. Değer ile ilgili pek çok sınıflama (Nelson, Rokeach, Schwartz ve Spranger vb) bulunmaktadır. Nelson’a göre değerler; bireysel (kişisel) değerler, grup değerleri ve sosyal değerler olarak üçe ayrılmaktadır. Bu çalışmada da ebeveynler Nelson’ın değer sınıflamasına benzer şekilde değerleri sınıflandırmışlardır.

Kulaksızoğlu (2000)’na göre; **insani değerler**, hayata bir değerlilik ve saygı katmakta, hayatın dürüstlük, hoşgörü, iyilik, merhamet gibi güzel yanlarını çoğaltmaktadır. Kişinin değerleri, kişilerarası ilişkilerde doğrudan ya da dolaylı olarak ortaya çıkan (sevgi, dürüst olma, bağlılık, saygı, adil olma, açık düşünebilme, kontroller kurabilme gibi) kişisel değerlerdir. **Toplumsal değerler** ise, sevgi-saygı, hoşgörü, özgürlük, adalet eşitlik, kardeşlik, yardımlaşma, doğruluk, çalışkanlık, misafirperverlik, şefkat ve merhamet sahibi olmak ve kültürel mirasa sahip çıkmak gibi değerlerdir.

Sosyal değerler toplumda alkışlanan, saygı duyulan çoğu insanın eyleminde yer alan değerlerdir, bunlar; doğruluk, dürüstlük, adaletli olma, iyilikseverlik, yardımseverlik, kahramanlık, cömertlik gibi değerlerdir.

Daha iyi bir dünya için değerlerimizi paylaşalım” isimli uluslararası bir proje ile Unicef (Living Values Education, 1995); iş birliği, özgürlük, mutluluk, dürüstlük, sevgi, alçakgönüllülük, barış, saygı, sorumluluk, sadelik, hoşgörü, birlik olmak üzere on iki evrensel değere odaklanmaktadır. Benzer şekilde Alpöge (2011) ise, değerleri; dürüstlük, sevgi, saygı, cesaret, iyilik, sorumluluk, adalet, arkadaşlık, barışıklık(huzur) olarak sınıflamaktadır (Alpöge, 2011; shf11). Kubat (2020), aileler ile okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimiyle ilgili görüşlerini incelediği araştırmasında, anne-babaların değer eğitimi sürecinde kazandırılması gereken değerlere bakıldığında, ilk sıralarda öne çıkan değerlerin “saygı, iş birliği, sevgi, nezaket, dürüstlük ve sorumluluktan” oluştuğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan ebeveynlerin öncelikli kazandırılması gereken değerlere ait görüşlerinden bazıları aşağıda yer almaktadır;

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

K3. Hayatı boyunca her türlü durumla karşılaşırken İhtiyaç duyacağı sorumluluk bilinci adalet duygusu empati yeteneği.

K1. İnsanların haklarına karşı saygılı ve hak yememeyi öğrenmeleri. Sebebi de iyi birer insan olabilmeleri ve herkes tarafından saygı duyulabilmeleri için

K17. Öncelikli değerler dini değerlerdir. Çünkü dini değerler ahlaki vicdani değerleri, ailevi değerleri ve toplumsal değerleri hepsini içine alır

K12. Toplum kuralları ve vicdani sorumluluk. Yaşadığı çevreye uyumu ve iyi bir insan olma yolunda edinilmesi gereken iki değer olduğunu düşünüyorum

K8. Türkçe ve Türk tarihi dili ve geçmişini bilmeyen bir toplumun geleceği olmaz. Bilim, fizik spor ülkenin ihtiyacı. Toplum ahlaki

K15. Kendisine ve başkalarına saygı duyma, Tutumlu olma, Başkalarının hak ve özgürlükleri ile düşüncelerine saygı duyma, Dürüst insan olmanın önemi, Doğayı ve çevreyi koruma, temiz tutma.

3.2. Uygulanan Değerler Eğitimi ile İlgili Görüşler

Üçüncü Alt Problem: Ebeveynlere göre değerler eğitiminin yaşantıya yansımaları nasıl görülmektedir? Üçüncü Alt Problemin Çözümü: Görüşme formu ile elde edilen bulgular neticesinde “değerler eğitiminin yaşantıya yansımaları” ait ebeveyn görüşleri Tablo 4’te açıklanmaktadır.

Tablo 4: Ebeveynlerin değerlerin yaşantıya yansımalarına ait görüşlerinin dağılımı

Değerlerin yaşantıya yansımaları	n	%	
Olumlu yansımalar			
İnsani Değerler	Mahremiyet bilgisi Yapıcı, girişken Özgüven Daha kibar Sorumluluk alma Ahlak kuralları Milli, dini öğeler	14	77,8
Toplumsal Değerler	Çevreyi koruma		
Yansımada	Henüz bir fark görülmedi	4	22,2
Toplam		18	100

Tablo 4’te, araştırmaya katılan ebeveynlerin *değerlerin yaşantıya yansımalarına* ilişkin görüşlerine ait bulgular incelendiğinde sırasıyla; ebeveynlerin %77,8’i insani ve toplumsal değerler açısından yaşantıya yansımaları vurgu yapmış; geriye kalan %22,2’si ise henüz yaşantıya yansımalarına dair fark görülmediğini belirtmiştir. Okul öncesi kurumda verilen değerler eğitimi sonucunda grubun neredeyse

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

%80'inin olumlu değişiklikler sergilemesi programın etkililiğini göstermektedir. Ayrıca grubun küçük bir kısmı üzerinde fark görülmemesi çocukların küçük yaş grubunda olması ya da kuruma yeni başlamış olabileceklerinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Ebeveyn görüşleri incelendiğinde; çocukların evde ve sosyal hayatta öğrendikleri değerlere (yerli, milli ve evrensel değerler) yaşantılarına yansıtılmalarından duydukları memnuniyetin öne çıktığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan ebeveynlerin değerlerin yaşantıya yansımaya yönelik görüşlerinden bazıları aşağıda yer almaktadır;

K9. Hata yapınca özür diliyor. Teşekkür ediyor.

K3. Özel bölgelerin mahremiyeti hakkında biraz daha farkındalık kattı diyebilirim

K13. Daha kibar ve daha sorumlu

K16. Millet bayrak kavramlarını algılamış olması... M Kemal Atatürk tanınması güzel

K12. Evde masa toplama gibi işlerde, Yatak toplamada yardım ediyor. Çöpleri atıyor.

K17. Çevresine karşı sevgi, saygı, dürüstlük, sorumluluk bilinci ve iş birliği olarak geri dönüşler alabiliyoruz.

Dördüncü Alt Problem: Ebeveynlerin değerler eğitimi programının iyileştirilmesine ait görüşleri nelerdir? Görüşme formu ile elde edilen bulgular neticesinde “değerler eğitimi programının iyileştirilmesine” ait ebeveyn görüşleri Tablo 5’te açıklanmaktadır.

Tablo 5. Değerler eğitimi programının iyileştirilmesine yönelik görüşlerin dağılımı

Değerler eğitimi programının iyileştirilmesine yönelik görüşler		n	%
Tekrar	Pratik, uygulama, hayatın içinde, günlük yaşantıda	6	33,3
Aile katılımı	Veli okul iş birliği, aileye yönelik etkinlikler	3	16,7
Oyun içinde	Küçük piyesler oynatarak, Oyun aralarında daha kalıcı	3	16,7
Görüş yok	Emin değilim, fikrim yok, Zamanla değerlendireceğiz	3	16,7
Memnunum	Daha etkili bir yöntem olsa sizler bulurdunuz	3	16,7
Toplam		18	100

Tablo 5’te, araştırmaya katılan ebeveynlerin değerler eğitimi programının iyileştirilmesine ilişkin

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

görüşlerine ait bulgular incelendiğinde sırasıyla; ebeveynlerin %33,3'ü tekrar edilmesinin önemine vurgu yapmış; %16,7'si aile katılımı ile; %16,7'si oyun ile; %16,7'si memnun olduğunu bir şeye gerek olmadığını belirtirken; geriye kalan %16,7'si görüş belirtmemiştir. Sonuçlara göre ebeveynlerde okul öncesi eğitim kurumunda verilen değerler eğitimi programına karşı genel bir memnuniyetin olduğu söylenebilir. Tekrar ve aile katılımının önemle vurgulanması da programın kalıcılığını sağlayacak temel öneriler arasındadır. Baydar'ın (2009) yaptığı çalışmanın sonuçlarına bakıldığında ise, öğretmenler değerlerin kazandırılmasında ailenin önemli olduğunu vurgulamaktadır. Yıldırım'ın (2009) yaptığı çalışmada değerlerin kazandırılma sürecinde ilk ve en önemli belirleyicinin aile olduğu belirtilmiştir. Çalışmada; değerler eğitimi öncelikle ailede başladığı ve ailenin aktif rol aldığı vurgulanmıştır. Değer eğitiminde ailenin ve çevrenin öneminden bahsedilen ve yapılan bu çalışma ile benzerlik gösteren araştırmalar ortaya konmuştur Bu doğrultuda değer eğitimi sürecinde aile, toplum ve okul iş birliğinin önemli olduğunu çalışmamız ile benzerlik gösterdiği ve alan yazında da sıklıkla belirtilerek vurgulandığı görülmüştür. Ebeveynlerin değerler eğitiminin nasıl daha etkili verilebileceğine yönelik görüşlerine ait bulgular incelendiğinde; değerlerin tekrar ile, ailenin de katılım sağladığı yaşantı içinde, oyun ve gerekli materyaller kullanılarak öğretilmesinin etkili olacağı fikrinin öne çıktığı görülmektedir

Araştırmaya katılan ebeveynlerin değerler eğitiminin nasıl daha etkili verilebileceğine yönelik görüşlerinden bazıları aşağıda yer almaktadır;

K3. Sınıf içi etkinlikler okul içi etkinlikler ve aileye yönelik etkinlikler ile verilmesi gerekir

K1. Hayatın içinde yaşatılarak

K17. Çocuklara oyun şeklinde küçük piyesler oynatarak olabilir. Mesela oyunda yalan söylediğinde yalanan nelere yol açtığını, doğru söylediğinde doğruluğunun karşılığında nelerin olduğunu neden önemli olduğunu yaşayarak görebilir. Veya zorda kalan birisine yardım etmeyi görebilir.

K12. Daha çok oyun ve materyal ile olabilir

K15. Yaşlarından dolayı anlatmaktan ziyade gösterilerek daha etkili olabileceğini düşünüyorum

Beşinci Alt Problem: Ebeveynlerin değerler eğitiminde kullanılan çizgi filmler hakkındaki görüşleri nelerdir? Görüşme formu ile elde edilen bulgular neticesinde “okul öncesinde değer eğitiminde kullanılan çizgi filmler hakkında” ebeveyn görüşleri Tablo 6’da açıklanmaktadır.

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

Tablo 6. Değer Eğitiminde Çizgi Filmlere Yönelik Görüşlere İlişkin Bulgular

Kategori	Oran (%)	Oran (%)	Görüş
Olumlu	12	66,6	Öğretme yöntemi olarak etkili olabilir, Görseller her zaman hafızada kalır,
Olumsuz	2	11,1	Yapıcı çizgi filmlerin katkısı vardır, çocuklara daha faydası olur, uygulamada görmeleri açısından iyi...
Çekinik	4	22,2	Çok olumlu olduğunu düşünmüyorum ekrana bağlılığı artıyor ya da çocuk alışkın değilse ekrana o yöne kaydırıyor dikkati, Doğru programların etkili olacağını düşünüyorum, Dijital kaynaklarla sadece ders verilmeli...

Tablo 6’da araştırmaya katılan ebeveynlerin değer eğitiminde kullanılan çizgi filmlere ilişkin görüşlerine ait bulgular incelendiğinde sırasıyla; ebeveynlerin %66,6’sı kullanılan çizgi filmlerin olumlu etkilerinin olduğuna vurgu yapmış; %11,1’ olumsuz görüş bildirmiştir. Geriye kalan ebeveynlerin %22,2’si ise çekinik görüş belirtmiştir. Sonuçlara göre ebeveynlerde okul öncesi eğitim kurumunda verilen değerler eğitimi programına karşı genel bir memnuniyetin olduğu söylenebilir. Çizgi filmlere yönelik ebeveyn görüşleri olumlu, olumsuz ve çekinik olarak ayrılmaktadır. Ebeveynlerin kaygıları olmakla birlikte faydasının olabileceğine dair kanaatleri de bulunmaktadır.

Görsellerin hafızada daha iyi kaldığına yönelik fikri destekler nitelikte; Postman, (2016), Televizyon: Öldüren Eğlence adlı kitabında” televizyon ile yeni bir görsel dil oluştuğunu ifade etmektedir. “Görmek inanmaktır” vurgusu yapılarak açıklanan bu yeni iletişim dili ile bireyler ve özellikle çocuklar ekranda gördükleri; kurgulanan karakterler ve roller aracılığıyla aktarılan yaşantılarla duygusal boyutta doğrudan etkilenmektedir. Ekranda seyredilen olaylar, bireylere inandırıcı gelmekte ve izleyiciler gördüklerine inanmaktadır. Televizyon, duyguları etkileyen görseller dünyası olarak bireyleri özellikle de çocukları hedef almakta; reklamdan, haberlere, gündüz kuşağından, eğlence programlarına ve çizgi filmlerden dizilere kadar pek çok görünür ile inancı beslemektedir.

Ebeveyn görüşlerine göre çocuklar ekrandan daha iyi öğrenmektedir. Çizgi filmlerin eğlendirici yönü kadar eğitici yönü de bulunmaktadır. Postman, “Susam Sokağı” örneğinde eğlence merkezli öğretimden bahsetmektedir. Susam Sokağı’ni izleyenlerin, bilişsel ve sosyal becerilere sahip olduklarını farklı gelir düzeyindeki ülkelerde bile benzer olduğunu göstermektedir (Mares ve Pan, 2013). Ayrıca Postman, *Çocukluğun Yokluğu* kitabında çocukların eğlenerek öğrenmelerinin mümkün olduğunu; görsel araçların (s.97) eğitsel işlevlerinin de olabileceğini savunmaktadır.

Ünsal, (2019), 3-6 yaş okul öncesi döneme yönelik çizgi filmlerde verilen değerlerin sözel ve davranışsal ifade boyutunu incelediği araştırmasında, 600 anneye internet üzerinden anket uygulayarak çocuklarının en çok izledikleri çizgi filmleri belirlemiştir. Sonuçta belirlenen, "Rafadan Tayfa, Niloya, Harika Kanatlar, Pepee ve Maşa ile Koca Ayı" çizgi filmlerinin beşer bölümü izlenerek verilerin toplanmıştır.

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

Çalışmada "Okul Öncesi Dönem Değerlerine İlişkin Kontrol Listesi" kullanılmış ve doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi metodu kullanılan çalışmada sonuç olarak; en çok saygı/nezaket değerine yer verildiği bunu sırasıyla sevgi, yardımlaşma, sorumluluk, dürüstlük/doğruluk, iş birliği ve hoşgörü değerlerinin takip ettiği bulunmuş; değerlere, sözel ifade boyutunda daha çok yer verildiği fakat davranışsal ifade boyutunda daha az yer verildiği görülmüştür.

Araştırmaya katılan ebeveynlerin değer eğitiminde kullanılan çizgi filmlere yönelik görüşlerinden bazıları aşağıda yer almaktadır;

K2. Çocukların kişiliklerinin geliştiği, rol ve model alma becerilerinin oldukça fazla görüldüğü okul öncesi dönemlerde izlenen çizgi filmler, çocuklarda şiddet ve saldırganlık gibi duyguların artmasına yol açmaktadır. Çocukların aile içerisinde vakit geçirerek ebeveynlerini rol model alması gereken dönemde çizgi filmlere yönlendirilmesi, izledikleri karakterleri taklit etmelerine neden olmaktadır.

K18. Uygulamada görmeleri açısından iyi

K12. Çocukları sıkmadan bunaltmadan yerinde bir öğretme biçimi.

K8. Görseller her zaman hafızada kalır

K15. Çok olumlu olduğunu düşünmüyorum ekrana bağımlılığı artıyor ya da çocuk alışkın değilse ekrana o yöne kaydırıyor dikkati

K5. Çocuklar ekrandan iyi öğreniyor ama bunu hayatlarına ne kadar yansıtabilirler bilemiyorum

K15. Dijital kaynakların sadece ders verilmesi ve eğitici olması gerektiği fikrindeyim. Kalem defter kitap taraftarıyım.

Tartışma ve Öneriler

Okul öncesinde değerler eğitimi ile ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada, araştırmaya katılan ebeveynlerin demografik bilgilerine ilişkin bulgular incelendiğinde sırasıyla; ebeveynlerin çoğunluğunun lise mezunu, 30-35 yaş aralığında, iki çocuğa sahip ve çalıştığı bulgularına ulaşılmıştır.

Değerler Eğitiminin Önemi alt temasında ebeveynlerin insani, toplumsal ve sosyal değerlere vurgu yaptıkları görülmektedir. Yıldız, Elibol ve Ada (2021)'in okul öncesi çağda çocuğu olan ailelerle yaptığı nitel araştırmada, ailelerin Toplumun önemseydiği unsurlar, bir şeye verilen önem, başkalarının gözündeki önem"; Ahlakla yönelik "ahlaki unsurların tamamı, ahlaki davranış, iyi olma"; toplumsal bağ ile ilgili "milleti bir arada tutan öğeler, Toplumu ayakta tutan etmenler" doğrultusunda cevaplar almışlardır.

Bizim çalışmayla uyumlu sonuçlar elde etmişlerdir. Okul öncesinde öğretilmesi gereken öncelikli değerler alt temasında benzer şekilde insani, toplumsal ve sosyal değerler sıralanmıştır. İnsani değerler; kendini ifade edebilme, şekillenme, ahlak, sorumluluk, empati, sevgi, saygı, sabır şeklindedir. Toplumsal değerler ise; sevgi, saygı, paylaşım, toplumsal bilinç, dini bilgi, Türk dili ve tarihi, doğayı koruma, tutumlu olma, merhamet, vicdan şeklinde sıralanmaktadır. Sosyal değerler ise; okumak, teknoloji, çalışmak, hak ve özgürlük, bilim, fizik, spor şeklinde sıralanmaktadır. Aşıkuzun ve Kıldan

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

(2014)'in 218 anne ve babaya uyguladığı anket formu sonucunda en çok önem verdikleri ilk üç değer sırasıyla dürüstlük, saygı ve özgüven bulmuşlardır. Uyanık Balat, Özdemir Beceren ve Adak Özdemir (2011)'nin araştırmasındaki ailelerin çocuklarının kazanmalarını istedikleri ilk üç değer ise kendine saygı, özgüven ve liderliktir. Yıldız, Elibol ve Ada (2021), 3-6 yaş arasında çocuğu olan ailelerin, en çok saygı, sevgi, en az yardımseverlik ve sabır değerlerini çocuklarına kazandırmak istediklerini saptamışlardır. Arslan ve Ulaş (2021), 205 aile ile görüşmüş ve anne babaların öncelikli olarak çocuklarında görmek istediği değerleri sırasıyla adalet, sabır, dürüstlük, sevgi, vatanseverlik, saygı, sorumluluk, özdenetim olarak bulmuşlardır.

Tay ve Yıldırım (2010), sosyal bilgiler dersinde vatandaşlık, dürüstlük, aile birliği, sorumluluk ve çalışkanlık değerlerini ailelerin sosyal bilgiler dersinde çocukların öğrenmesi gerektiğini ifade ettikleri değerlerdir. Yaka, Yalçın, Denizli (2014), özgüven sahibi olma, dürüst olma, sorumluluk sahibi olma, saygılı olma ve çalışkanlık değerlerini okul öncesi eğitim velilerinin okulda kazandırılması gerektiği sonucunu elde etmişlerdir. Yiğittir (2010), ilköğretim velilerinin sosyal bilgiler dersi kapsamında çocuklarının edinmelerini istedikleri değerleri incelediği çalışmasında, aile birliğine önem verme, bayrağa ve İstiklal Marşı'na saygı ve bir şeyi başarma arzusunun ilk sırada tercih edilen değerler olduğunu saptamıştır.

İkinci ana temanın birinci alt teması olan değerler eğitimin yaşama yansımalarına ilişkin ebeveynlerin nerdeyse %80'inin çocukların yaşantılarında olumlu değişiklikler sergilediklerine vurgu yapmışlardır. Bu aynı zamanda uygulanan programın da etkililiğini göstermektedir. Ebeveynlerin değerlerin yaşantıya yansımalarına yönelik algılarına ilişkin bulgular incelendiğinde; evde ve sosyal hayatta öğrenilen yerli, milli ve evrensel değerlerin kullanılmasına yönelik memnuniyetin öne çıktığı görülmektedir. Koçyiğit (2019), okul öncesi eğitim kurumlarındaki değerler eğitimine yönelik veli tutumlarını incelemek amacıyla yaptığı çalışmada; okul öncesi eğitim ile din eğitimi ilişkisi irdelenmiştir. Araştırmaya katılana 205 veli ile yapılan anket çalışmasında; velilerin büyük bir bölümünün okul öncesi eğitimi çocuklarının değerler eğitimi alması birbirleriyle sosyalleşmesi için gönderdiği ve velilerin değerler eğitimi ile desteklenen okul öncesi kurumlarında çocuklarının davranışlarında özellikle; *değerlerin kazanılması, çocuğun sosyalleşmesi, ilkokula ön hazırlık* alanında olumlu değişiklikler gözlediklerini ifade etmiştir.

İkinci ana temanın ikinci alt teması olan ebeveynlerin okulda uygulanan değerler eğitimi programına yönelik görüşlerine ilişkin bulgular incelendiğinde; okulda verilen eğitimin etkili gördükleri fikrinin öne çıktığı görülmektedir. Kolay Çepni ve Yazar Kaptan (2021), öğretmenlerin büyük bir kısmının, okulda verilen değer eğitiminin veliler üzerinde olumlu etkiye sahip olduğunu; en fazla saygı, sevgi ve duyarlılık değerleri ile ilgili kendilerine ailelerinin geri bildirimde bulduklarını beyan etmişlerdir.

Ebeveynlerin değerler eğitiminin nasıl daha etkili verilebileceğine yönelik görüşlerine ilişkin bulgular incelendiğinde; değerlerin tekrar, aile katılımı ile yaşantı içinde, oyun ve gerekli materyaller kullanılarak öğretilmesinin etkili olacağı fikrinin öne çıktığı görülmektedir. Çelikkaya, T., Başarmak, U., Filoğlu, S., Şahin, B. (2014), ailelerin öğretmenler ile daha yakın ilişkide olup bilgilendirilirse değerler eğitiminin daha etkili ve kalıcı olacağına inandıklarını bulmuşlardır. Ancak hem öğretmenler hem de aileler daha fazla iletişim kurulması gerektiğini vurgulasalar da öğretmenlerin aile katılımını sağlayacak etkinlikler düzenlemediği de bulunmuştur. Akbaş (2004)'ün araştırma sonuçları ile paralel bulgulara ulaşılmıştır. Bu araştırmanın sonuçları çocuğa verilen değerler eğitiminde ebeveynler süreç dahil olmak istediklerini göstermektedir. Okul ile aile arasında iş birliği yapılmadığıyla ilgili tespitler yer almaktadır. Bu sonuçlar, değerler eğitimi sürecinde okul ile ailenin iş birliği yapılması gerektiğinin altını

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

çizmektedir (Akbaş, 2004; Arıcı ve Bartan, 2020). Deveci'nin (2015)'nin araştırması ile bu çalışmanın sonuçları benzerlik göstermektedir. Değerler eğitiminin toplumsal yaşam için gerekliliği önemli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuca ek olarak, bu araştırmada ebeveynler bireysel boyutta da değerler eğitimine ihtiyaç duyulduğunu işaret etmektedir.

Selvitopu, Bora ve Taş (2015) çalışmalarında ise aileler çocukların değer eğitimini okulda alması gerektiğini ifade ederken, okulla ilgili beklentilerinin karşılanmadığını da eklemiştir. Hoşnutsuzluklarının temelinde akademik başarıya odaklanıldığını vurgulamışlardır. Sigurdardottir & Einarsdottir (2016)'nin vurguladığı üzere, erken çocukluk programına yerleştirilmiş değerlerle ilgili politika raporlarında akademik becerilerden ziyade sosyal becerilerle ilgili değerlerin üzerinde durulmaktadır. Yapılan bu çalışmayla Selvitopu, Bora ve Taş (2015)'in çalışma grubunun beklentileri arasında benzerlik bulunmaktadır. Ebeveynler okuldaki değer kazandırma etkinliklerinin çeşitliliğinin artırılmasını beklemektedirler. Uyanık Balat, Özdemir Beceren ve Adak Özdemir (2011) ise ailelerin okulda öncelikli olarak barış, mutluluk ve girişimcilik değerlerinin öğretilmesini istediklerini bulmuşlardır. Arıcı ve Bartan (2020)'in okul öncesinde çocuğu olan 20 anneyle yaptığı nitel çalışmada annelerin okulda dürüstlük, sevgi ve saygı değerlerine öncelik verilmesi gerektiği görüşlerini saptamışlardır. Akın ve Öztürk (2021)'nin araştırma bulguları ailelerin öğretmenlerden öncelikli olarak sevgi ve saygı değerlerini çocuklarda geliştirmelerini beklemektedirler.

Çocukların değer gelişimini etkilemede tek başına tek bir yaklaşımı benimsemek yerine bütüncül bir okul politikasındaki bir dizi farklı öğretim ve öğrenme yaklaşımının bir araya getirilmesinin daha etkili olduğuna dair deneye dayalı göstergeler vardır (Halstead & Taylor, 2000). Araştırmalar, çocuğun eğitim sürecinde aile, okul veya çevre ile ilgili çeşitli faktörler sonucunda aksaklıklar olabileceğini ve bu sorunların aile ve okul iş birliği ile çözülebileceğini göstermiştir. Aileler okulla iş birliği yaptığında çocukların daha iyi davranışlar sergilemeleri beklenir ve bu nedenle öğrencilerin okuldaki performanslarının artması beklenir. Pek çok eğitim kurumu, aile-öğretmen iş birliğini geliştirmek ve çocukların iyi vatandaş olmalarına yardımcı olmak için ebeveynlerin eğitim sürecine bilinçli olarak katılmalarını sağlamak amacıyla paket eğitim programları hazırlamaktadır (Izzo, Weissberg, Kasproff & Fendrich, 1999).

Yıldız, Elibol ve Ada (2021), öğretmenlerin ailelerden değer kazandırma konusunda öğretmenlerden beklentilerini "iyi rol model olma", değerler eğitimine daha fazla zaman ayırma", "ailede verilen değerlerinin güçlendirilmesi" olarak kategorilendirmişlerdir. Aileler verilen eğitimin niteliğinin öğretmenlerden öğretmene değiştiğini ve yeterli-yeterli değil aralığında değerlendirmişlerdir. Veugelers (2020)'in de altını çizdiği üzere, değerlerin çocuklara kazandırılmasında öğretmenlerin bu sürece nötr kalamamakta, kendi düşünceleri ve değerlerini analiz ederek eğitime katkı sağlayabilecekleri durumları bulmaları önem kazanmaktadır. Bundan dolayı, ebeveynlerin öğretmenlerin rol model olmasına atfettikleri değer tekrar gündeme gelmektedir.

Uygulanan Değerler Eğitiminin üçüncü alt temasında çizgi filmlere yönelik ebeveyn görüşlerinin olumlu, olumsuz ve çekinik olarak ayrıldığı görülmektedir. Ebeveynlerin çizgi filmler hakkında kaygıları olmakla birlikte faydasının olabileceğine dair görsellerin hafızada daha iyi kaldığını düşünen kanaatleri daha çok bulunmaktadır. Kaymak (2020), yerli ve yabancı çizgi filmlerin evrensel değerler bakımından incelenerek karşılaştırılmasını amaçlayan çalışmada; 5-6 yaş grubu okul öncesi eğitim alan 100 çocuk ile birebir görüşme yapılarak izlemeyi en çok tercih ettikleri; yerli yapım Keloğlan Masalları ve yabancı yapım Vikingler çizgi filmleri incelemeye alınmıştır. Araştırma nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma yönteme göre yürütülmüştür. UNESCO tarafından evrensel

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

değerler olarak belirlenen sevgi, saygı, dürüstlük, iş birliği, mutluluk, alçak gönüllülük/tevazu, barış, sorumluluk, sadelik, hoşgörü/tolerans, birlik/dayanışma, özgürlük değerleri temel inceleme birimi olarak seçilmiştir. Yerli ve yabancı çizgi filmler evrensel değerler kontrol listesine göre incelenerek içerik analizi yapılmıştır. Sonuçta Keloğlan Masalları çizgi filminin Vikingler çizgi filmine göre, daha fazla değer içeriğine sahip olduğu, mutluluk, dürüstlük, hoşgörü ve özgürlük değerlerinin daha sık işlendiği görülmüştür. Ebeveynlerin değer eğitiminin önemine yönelik algılarına ilişkin bulgular incelendiğinde; değer eğitiminin önemi hakkında evrensel değerlerin kazandırılmasının önemine ve karakter gelişiminde değer eğitiminin önemine vurgu yaptıkları görülmektedir.

Değer eğitimi programları uygulanırken, edebi ürünlerden yararlanmanın çocukların ilgili eserdeki (kitap, çizgi film, video vb.) karakter ile özdeşim kurarak daha etkili bir şekilde öğrenebileceği vurgulanmaktadır (Weaver, 1994; Brynildsen, 2002; Otten 2002). Metinlerdeki yetişkin anlatıcıların çocuk okuyuculara nasıl hitap ettiğini ve böylece çocukların karaktere ve eyleme tepki verme biçimini şekillendirerek kurulan anlatı ilişkilerini nasıl modellediğini göstermektedir. Etkileşimli kitap okuma çalışması yapılan bir sınıftaki bir araştırma, ilköğretim öğrencilerinin, metinlerin değer çıkarımlarına ilişkin tartışmaları başlatmaya geleneksel sınıftaki öğrencilere göre daha yatkın olduklarını göstermiştir (Clare, Gallimore & Patthey-Chavez 1996).

Değerler, içinde bulunduğumuz toplumda benimsenmiş, kabul görmüş ve yaşatılmakta olan her türlü davranış, inanç, düşünce ve uygulama, dolayısıyla yaşantılar sonucunda kazanılan insani tutumlardır. Bu insani tutum ve davranışlar (sevgi-saygı-eşitlik-ahlak-disiplin-barış-iyilikmutluluk) tatmin edici yaşamın ön şartıdır. Bu sebeple değerler, öğretilbilir ve öğrenilebilen, bireylerin geleceğe olumlu ve güvenle bakması için gerekli olgulardır. Değerlerin edindirilmesine yönelik uygulamalar çocuklara rekabetçi zaman koşullarında kendi potansiyellerini ortaya koymalarına güçlü bir katalizör olurken aynı zamanda bütüncül gelişimlerini destekleyip koruyan özelliklere sahiptir. Bu açıdan bakıldığında, değerlerin kaliteli eğitimin kalbine gittiği yadsınamaz (Lovat, 2007). Öncelikle çocuklara kazandırılacak değerlerin; sevgi, saygı, sabırlı olma, çalışkan olma, sistematik çalışma, huzur, liderlik, mutluluk, özgüven, empati, estetik düşünce, eşitlik, fonksiyonel düşünebilme, hoşgörü, iyi insan olmak, taktir, etme, paylaşma, sorumluluk, yaratıcılık, azim, yardımseverlik, çevresine güven, taktir edebilme, disiplin, demokrasi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, değerlerin eğitiminde programlı ve uygulamalı kullanımına ilişkin araştırmalar yapılması araştırmanın sonucunda önerilmektedir. Sonraki araştırmalar için öneriler,

- Ebeveyn görüşlerinin incelendiği bu çalışmada, farklı yaş (3-4 yaş, 4-5 yaş ve 5-6 yaş) gruplarında öğrenci görüşleri alınmamıştır. Yeni çalışmalarla farklı yaş gruplarında çocuk görüşü alınmasının daha etkili olacağı düşünülmektedir.
- Bu çalışmada ebeveyn görüşleri alınırken velilerin cinsiyetlerine anne ya da baba oluşlarının oluşturabileceği farka odaklanılmamış ve genelin anne olacağı varsayılmıştır. Sonraki çalışmalarda toplumsal cinsiyet açısından anne ya da baba olma ya da kız veya erkek çocuk ebeveyni olmanın oluşturabileceği farklara da bakılabilir. Araştırma çalışma grubuyla ve yapıldığı dönemle sınırlıdır.

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

KAYNAKÇA

- Alpöge, G. (2011). Okul Öncesinde Değerler Eğitimi, Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Akbaş, O. (2004). *Türk Milli Eğitim Sisteminin Dyuşsal Amaçlarının İlköğretim II. Kademedeki Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi. Doktora Tezi.* Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Arıcı, D. & Bartan, M. (2020). Çocuğu Okul Öncesi Eğitime Devam Eden Annelerin Çocuklarına Değer Edindirme Sürecine Yönelik Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 6(1), 279-294.
- Aşıkuzun, E. ve Kıldan, A. O. (2014). An examination of the values which the parents of pre-school students want their children to acquire. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 116(2014), 3700-3704.
- Baydar, P. (2009). İlköğretim Beşinci Sınıf Sosyal Bilgiler Programında Belirlenen Değerlerin Kazanım Düzeyleri ve Bu Süreçte Yaşanılan Sorunların 105 Değerlendirilmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Berk, L. E. (1997). *Child Development*. London: Allyn and Bacon Inc.
- Berkowitz, AD (2002). Fostering Men's Responsibility for Preventing Sexual Assault. Chapter 7 in Paul A. Schewe (Ed): Preventing Intimate Partner Violence: Developmentally Appropriate Interventions Across the Life Span. Washington DC: American Psychological Press
- Bishop, D.V.M. ve Adams, C. (1990). A prospective study of the relationship between specific language impairment, phonological disorders and reading retardation. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 31(7), 1027-1050.
- Bostan, Y. (2014). Çocukta Değer Bilinci ve Karakter Eğitimi. *Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(2), 106-112.
- Clare, L, Gallimore, R., & Patthey-Chavez, G. (1 996). Using moral dilemmas in children's literature as a vehicle for more education and teaching reading comprehension. *Journal of Moral Education*, 25(3) 325-341.
- Çelikkaya, T., Başarmak, U., Filoğlu, S., Şahin, B. (2014). Teacher –parents' relations in the efficiency of the value education. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 116, 1106 – 1113.
- Creswell, J. W. (2013). *Research Design: Qualitative, Quantitative, And Mixed Methods Approaches*. New York: Sage.
- Deveci, H. (2015). Value Education Through Distance Learning: Opinions of Students Who Already Completed Value Education. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE* 16(1), 112-126.
- Doğan, İ., (2000). *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*, İstanbul: Sistem Yayıncılık, Üçüncü Basım.

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

Dönmez, C. ve Yazıcı, K., (2008). T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Halstead, J.M., Taylor, M.J. (2000): Learning and Teaching about Values: A Review of recent research, Cambridge Journal of Education, Vol.30, No.2 pp: 169-202

Hökelekli, H. (2013). *Ailede, okulda, toplumda değerler psikolojisi ve eğitimi*. İstanbul: Timaş Yayınları.

Izzo, C. V., Weissberg, R. P., Kaspro, W. J., ve Fendrich, M. (1999). A longitudinal assessment of teacher perceptions of parent involvement in children's education and school performance. *American Journal of Community Psychology*, 27 (6), 817-839

Kaymak, N. (2020). *Yerli ve yabancı çizgi filmlerin evrensel değerler bakımından incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.

Koçyiğit, A. (2019) *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Değerler Eğitimi Yönelik Veli Tutumları (Sivas İli Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı, Tokat.

Kolay Çepni, B. & Yarar Kaptan, S. (2021). Değer eğitiminde okul ve ailenin rolüne ilişkin sınıf öğretmenlerinin ve velilerinin görüşleri. *Türk Akademik Yayınlar Dergisi (TAY Journal)*, 5(2), 204-228.

Kubat, B. (2020). *Ailelerin ve Öğretmenlerin Okul Öncesi Dönemde Değer Eğitimi İlişkin Görüşleri*. Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne Okul Öncesi Eğitim, Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs.

Kulaksızoğlu, A. & Dilmaç, B. (2000). İnsani değerler eğitim programı. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi Yıl: 2000. Sayı 12. Sayfa: 199-208.

Lovat, T. J. (2007) Values education and quality teaching: two sides of the learning coin, in: T. J. Lovat & R. Toomey (Eds) Values education and quality teaching: the double helix effect (Sydney, David Barlow Publishing), 1-12.

MEB, (2005). İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi 6.-7. Sınıflar Öğretim Programı ve Kılavuzu, Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara

MEB, (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara.

Oktay, A. ve Polat Unutkan, Ö. (2005). *Okul öncesi eğitimde güncel konular*. İstanbul: Morpa Yayıncılık Ankara.

Özdemir, M. (2011). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1).

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

Öztosun Çaydere, Ö. ve Esmegül, P., (2016). Değerler Açısından Keman Eğitiminde Suzuki Yaklaşımı. Akademik Bakış Dergisi. Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi Sayı:56, 241-252.

Postman, N. (2016). *Televizyon: Öldüren Eğlence Gösteri Çağında Kamusal Söylem*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Selvitopu, A., Bora, V. V ve Taş, A. (2015). Ortaöğretim Öğrencilerine Kazandırılması Gereken Değerlere İlişkin Velilerin Okuldan Beklentileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (3), 979-994.

Sigurdardottir, I., and J. Einarsdottir. 2016. "An Action Research Study in an [Country] Preschool: Developing Consensus about Values and Values Education." *International Journal of Early Childhood* 48 (2): 161–177.

Tay, B., Yıldırım, K. (2009). Parents' Views Regarding the Values Aimed to be Taught in Social Studies Lessons. *Educational Sciences: Theory & Practice* 9 (3), 1529-1542.

Ulusoy, K. & Dilmaç, B. (2015). *Değerler eğitimi*. (3. Baskı). Ankara; Pegem Akademi.

Uyanık Balat, G. (2012). Okul Öncesinde Değerler Eğitimi ve Etkinlik Örnekleri, Ankara; Pegem Akademi.

Uyanık Balat, Özdemir Beceren, B. & Adak Özdemir, A. (2011). The evaluation of parents' views related to helping pre-school children gain some universal values. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 15, 908–912.

Ünsal, S. (2019). *Okul öncesi döneme yönelik çizgi filmlerin değerler bağlamında incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Ana Bilim Dalı, Karabük.

Weaver, C. (1994). Reading process and practices: From Socio-psycholinguistics to Whole Language. Portsmouth, NH: Heinemann. [ED 367 962]

Yaka, Ş., Yalçın, D., Denizli, E. (2014). Okul Öncesi Eğitimde Verilecek Öncelikli Değerlere İlişkin Veli Görüşleri. *Değerler Eğitimi Dergisi* 12(28), 169-192.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, K. (2009). Values Education Experiences of Turkish Class Teachers: A Phenomenological Approach. *Eurasian Journal of Educational Research*, 35, 165-184.

Yıldız, M. (2019). Okul öncesi dönemde çocuğu olan ebeveynler için değerler eğitimi yaklaşımlarını değerlendirme ölçeğinin geliştirilmesi ve ebeveynlerin değerler eğitimi yaklaşımlarının belirlenmesi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yıldız, E., Elibol, H., ve Ada, M. (2021). Okul öncesi eğitim çağında çocuğu olan ebeveynlerin değerler eğitimi hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları*

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

Dergisi, 18(40), 2317-2344. DOI:10.26466//opus.864098.

Yiğittir, S. (2010). İlköğretim Öğrenci Velilerinin Okullarda Kazandırılmasını Arzuladığı Değerler *Değerler Eğitimi Dergisi* 8 (19), 207-223.

Extended

This study was carried out to examine the opinions of parents about values education in preschool. In the study, a descriptive scanning model and qualitative research method was used. Within the scope of the determined purpose, the parents of the students who are continuing their education in a private preschool between October-November 2021 in the age groups of 3-4 years old, 4-5 years old and 5-6 years old were reached. In the study, the Parental Opinions Review Form about Preschool Values Education; developed by the researchers which consist of three parts was used. A digitally prepared questionnaire was sent to the parents on a voluntary basis. The answers were evaluated by content analysis. When the results on the perceptions of parents; value education are examined; The importance of assimilating universal values to children and the importance of value education in character development are seen to emphasize the importance of value education. It was also found that the expectations of domestic, national and universal values learned in the house and social. Parents have three different perspectives (positive, negative and recessive) about cartoons related values education. Although parents have concerns about the cartoons, they think that the cartoons may provide benefits.

This study was conducted for the purpose of evaluating parental views of the values used pre-school. When the findings for the demographic information of the parents participating in the study are examined; The majority of the parents are high school graduates, in the ages of 30-35, the findings of two children and having a job have been reached. When the findings for the perceptions of parents; value education are examined; It is seen that the importance of gaining universal values and emphasizing the importance of value education in children character development. In the study Unsal, (2019) examined the verbal and behavioral statement of the values in cartoons for pre-school children at the age of 3-6 years. For this purpose, 600 mothers have conducted an online questionnaire and they determined the cartoons that their children are most followed. As a result, the ;Rafadan Tayfa, Niloya, Harika Kanatlar, Pepee ve Maşa ile Koca Ayı; Cartoons are determined. The five episodes of these cartoons were examined and the data were collected. In the study, the document examination method and content analysis method were used with the; Okul Öncesi Dönem Değerlerine İlişkin Kontrol Listesi; form. It is found that mostly in the first five episodes of the cartoons; Respect / courtesy, love, assistance, responsibility, honesty / accuracy, cooperation and tolerance values were included. The concept of values was found to be more included in the verbal expression than the behavioral statement.

When the findings of the parents; perceptions on the values training program in the pre- school are examined; They think the values training program given in the school is effective. When the findings of parents; perceptions of the reflection of the values to life were examined; They were satisfied with the use of the domestic, national and universal values that are learned in the house and in social life. Koçyiğit (2019) examined parent attitudes towards education in pre-school education institutions. In his study, the relationship between preschool education and religious education were investigated. 205 parents have conducted a questionnaire. It has been determined that the reasons for a large ratio of parents sending their children to pre-school are the values education and to improve socializing ability of children. Parents have observed that the values education in the pre-school institutions compose positive changes in childrens;s behavior and primary school preparation. When the parents; attitudes towards

Okul Öncesinde Değerler Eğitimi İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Halime Nur SEZER- Duygu YALMAN

how their perception of values education can be given more effectively are examined; the use of the required materials and games will be effective in teaching values.

Parents have three different perspectives (positive, negative and recessive) about cartoons related values education. Although parents have concerns about the cartoons, they think that the cartoons may provide benefits. Also they think that visuals in cartoons can be remembered more effectively. Kaymak (2020), compared universal values in domestic and foreign cartoons. In his study; he interviewed one-on-one with 100 children at the age of 5-6 and he determined their most preferred films. As a result of the research, domestic production; Keloğlan Masalları; and foreign production; Vikingler; cartoons were examined. The research was carried out according to the mixed method where qualitative and quantitative methods are used together. The universal values determined by UNESCO- which are love, respect, honesty, cooperation, happiness, humility, peace, responsibility, simplicity, tolerance, solidarity, freedom values- were chosen as the main examine unit of study. In the study, domestic and foreign cartoons were examined according to the; Evrensel Değerler Kontrol Listesi; and conducted in content analysis. As a result, it has been found that the; Keloğlan Masalları; cartoon has more value content than the; Vikingler; cartoon. Also happiness, honesty, tolerance and freedom values were more commonly included in the cartoons.